

20 godina prve hrvatske poštanske marke RH - 9. rujna 1991.

Prije točno 20 godina, Republika Hrvatska počela je proživljavati možda najteže dane u čitavoj svojoj povijesti. Odluka o odvajanju Hrvatske iz tadašnje federacije Jugoslavije popraćena je protestima i prijetnjama srpskog „naroda“, a ustvari radilo se o organiziranim protestima lokalne srpske uprave na područjima na kojima je hrvatski narod u svojoj vlastitoj državi proživio etničko čišćenje.

Hrvatska je u to vrijeme zaista bila teritorijalno osakaćena: skoro niti jedan prometni pravac nije bio slobodan u potpunosti. Blokade, paravojne i vojne, bile su na svakom koraku: u mjestima su još uvijek postojale

vojne koje su bile pod kontrolom JNA, na magistralnim putovima trebalo je voditi brigu gdje su kritične točke. Sjećam se vožnji autoputom prema Slavoniji: svodilo se na „stisni gas do daske i drži fige da smo brži od metka“. Sjećam se i putovanja prema Zadru: uobičajeni put preko Plitvičkih jezera, Korenice, Obrovca bio je praktički nemoguć, putovalo se okolo, preko Senja, i opet se na jednom mjestu prolazilo pored tenkovske blokade koja je kontrolirala i sprječavala normalni promet prema području Plitvičkih jezera i tadašnjoj samoproglašenoj „Srpskoj Krajini“. Sjećam se i putovanja prema Šibeniku i Splitu: do Zadra na već spomenuti način, a dalje „Bože pomози“. Sjećam se kako putovanje prema Dubrovniku nije bilo moguće: Dubrovnik i šire dubrovačko područje bili su svojevrsna „hrvatska enklava“ u srpsko-crnogorskom okruženju. Prometno, energetski, vodoprivredno i na sve ostale opskrbne načine

izolirani, s okupatorom praktički na gradskim zidinama (ne zaboravimo neponovljivi egzodus i progon hrvatskog stanovništva iz okupiranog Cavtata), širi prostor dubrovačkog primorja proživljavao je možda najteže dane u svojoj dugoj povijesti. Pod svakodnevnim granatiranjem sa Srđa i s mora, kada je svaka granata trebala biti proglašena prekomjernim granatiranjem isključivo civilnih ciljeva, bez vode i energenata, bez ikakve mogućnosti izlaska iz Grada,

sa sustavom zdravstvene zaštite koji je ipak funkcionirao u nemogućim uvjetima, Dubrovnik je, kao svjetski poznato turističko odredište, vrlo skoro postao simbol obrane Republike

Hrvatske od velikosrpske agresije i simbol borbe za očuvanje neovisnosti Republike Hrvatske.

Stoga ne čudi što je 9. rujna 1991. godine, kao prva poštanska marka s nazivom REPUBLIKA HRVATSKA i s nominalom u novoj hrvatskoj valuti HRD (hrvatski dinar) svjetlost dana ugledala marka ZRAČNA POŠTA ZAGREB-DUBROVNIK.

U vrijeme kada je teritorijalni integritet Republike Hrvatske bio ozbiljno narušen, izdavanje poštanske marke za zračni promet bilo je vizionarski pogled u daleku budućnost. Prikaz aviona Croatia Airlinesa kako leti iz Zagreba za Dubrovnik u tom trenutku činilo se kao daleka budućnost, nekima možda i kao neostvariv san. No, taj motiv bio je izraz prkosa prema svim okupatorima hrvatskog teritorija, ali i iskazivanje poštovanja i potpore Dubrovniku, Vukovaru, ali i svim hrvatskim gradovima, u borbi za slobodu.

(Željko Stefanović)

